

Ազգ

Ուայս. «Մենք հաջողությունը չափում ենք ժողովրդավարական հեղափոխություններով»

Մ. Նահանգների ղեկավարող Կոնգրեսի Ուայսը հայտարարել է, որ ԱՄՆ նոր ֆաղափարությունը ողջ երկրագնդում ժողովրդավարության եւ ազատության սարածան է, հաղորդում է «Նովոսի» գործակալությունը: «Մենք մեր հաջողությունները չափում ենք ժողովրդավարական հեղափոխություններով, որոնք ցնցեցին ողջ աշխարհը», մայիսի 23-ին Վաշինգտոնում ասել է Ուայսը ամերիկա-խաղաղության հանձնաժողովի արեւելյան կոնֆերանսում:

Ուայսը նշել է, որ ժողովրդավարական փոփոխությունները հասնում են մերձավորարեւելյան տարածաշրջանում: «Այսօր ցինիկները եւ հոռետեսները չեն տեսնում ժողովրդավարական Մերձավոր Արեւելքը: Նրանք տեսնում են միայն դեմոստրացիա: Դո՛ւր ինքները տեսնում են, որ այսօր ազատությունը արժանավոր է Աֆղանստանում եւ Իրաքում, Լիբանանում եւ Վրաստանում, Ուկրաինայում, Կիբրիսիայում եւ Պաղեստինյան տարածքներում», ընդգծել է նա:

ԶԱՎԱՆՔԱՆՅԱԳ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՈՐԴՈՐԸ

«Ուազմակայանի դուրսբերումը ջախջախիչները ողբերգություն չլիցի համարեն»

Սամցխե-Ջավախի հասարակական կազմակերպությունների խորհուրդը երեւոյթաբար օրը կայացած նիստում, ամերիկացի լրագրող Ալիալ-Բալախից ռուսական 62-րդ ռազմական դուրսբերումն ինքնուրույն, կոչ է արել «ընթացումով մոտենալ կասարկած փաստին»: «Ջավախի բնակչությունը ուրան էլ չցանկանա ռազմական դուրսբերումը, ղեկ է ընթացնում մոտենալ կասարկած փաստին, ֆանդի խնդրի լուծումը կախված է ռուսական եւ վրացական բարձրագույն իշխանությունների դիրքորոշումներից», վկայակոչելով Ա-ԻՆՅՈ գործակալությանը, հաղորդում է «Ազատությունը»:

Ֆիզիկական անվտանգության երաշխիք էր, սակայն ռազմական դուրսբերումը ջախջախիչները ողբերգություն չլիցի համարեն: Եթե Վրաստանի ղեկավարները եւ ի վիճակի չլիցի աղաքակցելու ջախջախիչների անվտանգությունը, այս հարցում կարելի է աղաքակցել միջազգային հանրության եւ միջազգային օրենքների օգնությամբ», ասվում է խորհրդի հայտարարությունում:

Նախօրեին ՌԴ նախագահ Պուտինը հայտարարել էր, որ Բաթումի եւ Ախալաբալի ռազմականները անվտանգության տեսակետից Ռուսաստանի համար ռազմավարական նշանակություն չունեն: Մոսկվան թիվստիպի առաջարկել է ռազմականները դուրս բերել 2008 թ. մայիսին, իսկ վրացական կողմը դեռ է մինչեւ 2008 թ. հունվարի 1-ը:

Վերջին գանգ

Ամենայն հայոց կաթողիկոսի օրհնության խոսքը շրջանավարտներին

Սիրեցյալ երջանավարտներ Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնից հայրական սիրով մեր օրհնությունն ու ջերմ շնորհակալություններն ենք հղում ձեզ դպրոցական ուսումնառությունն ավարտելու գեղեցիկ առիթով:

Այսօր դուք երջանավարտ եւ կրթական առաջին հաստատության դպրոցի, եւ կանգնած եւ կյանքի մի նոր երջանի նախաբան եք: Հաստատուն ֆայելներով եւ անսայթաբ երթով ընթացել ձեր կենաց բազմազանում, դպրոցում ամբարած ձեր գիտելիքները եւ հոգեւոր արժեքները ծանաչողությունն առավել զորացրել ու կյանք դարձրել ի սեր ձեր հոգում խնամով փայլալույս բարի իղծերի ու երազների իրականացման:

Սիրելիներ, մեր համադրագ հայցն ու արդրքն է, որ Աստված օրհնի ձեզ եւ ամենագոր իր աջը յախարհում ու գորավիզ դարձնի ամենփող, որդեսգի զարդարյալ իր երկնադարձել:

ARMENPRESS

Ենթադրելով՝ աստվածահաճ ընթացքով, ազնիվ ու առաջին գործերով կարողանալ շնորհակալ մեր հայրենիքը, Առաքելական մեր սուրբ Եղեղեցին եւ ուրախություն դարձնել:

Եւ մեր ժողովրդին: Թող մեր հայրերի սուրբ հավաստի անմար ջաղը հարածան լուսավորի ձեր կյանքի նոր ուղին եւ առաջնորդի դեղի արդար, ճշմարիտ եւ բարին. ամեն:

«Հայաստանը ղեկ է ձեռքազատվի այդ չարիքից»

Սովետային ընտանիքային դեմ պայքարելու վճռականության մասին հայտարարեց Կենտրոնական բանկի նախագահը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ: Եթե ղեկավարողը վճռական ֆայլերի դիմի սովետային ընտանիքային դեմ յայտարարում, աղա կլինեն ցնցումներ, սակայն այդ չարիքից Հայաստանը ղեկ է ձեռքազատվի: Երեկ, մերկայացնելով Կենտրոնական բանկի արեւելյան հասցեակցությունը, մամն կարծիք հայտնեց ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը: Սակայն նախ հասցեակցության մասին:

Դրամի արժեքը չի կարող բազասարք ազդել ընտանիքային աճի վրա

Անցյալ տարի Կենտրոնական բանկի գերիտոմարտը ծրագրված 3 տոկոս գնաճի յախարհումն է եղել, որը արեւելքին կազմել է 2 տոկոս: Համախառն ներքին արդյունքի աճն

էլ ծրագրված է եղել 7 տոկոս, կազմել է 10,1 տոկոս: Առավել մեծ աճ արձանագրած ընտանիքային մյուսերից ԿԲ նախագահը թվարկեց գյուղատնտեսությունը, ծառայությունները եւ շինարարությունը: Արդյունաբերության տեսակարար կոչոն, ընդհակառակը, նվազել է, ինչը յայտնաբերվել է կառուցվածքային փոփոխություններով:

Ֆինանսական հասցեակցի վերաբերյալ նշելով, որ ազգային արժույթի արժեքներն ունկ գործընթացներն են արձանագրվել նաեւ Արեւելյան Եվրոպայի եւ ԱՊՀ երկրներում: ԿԲ նախագահը ավելացրեց, որ դրամի արժեքը չի կարող ազդել ընտանիքային աճի վրա: Ավելին, աղախովում է կայուն միջավայր, ինչը յարաբար յայտնա է ընտանիքային աճի համար: *ՏԻԳ 3*

Հայաստանի 24 ֆաղափարներ վարվել են Կրասնոդարից

ԿՐԱՍՆՈՂԱՐ, 24 ԱՅՅԻՍ, ՆՈՒՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 21-ին Կրասնոդարի օդանավակայանից Երեւան են ուղարկվել Հայաստանի 24 ֆաղափարներ, որ արտադրվել են անօդանավակայանից եւ աշխարհային գործունեության համար: Ինչպես յայտնել է Կրասնոդարի օդանավակայանի միգրացիոն հսկողության հենակետի ղեկավար Ալեքսանդր Լիննիկը, յառաջնական վարումից առաջ բոլոր անօդանավակայանից միգրանտները ճանաչվում են ղեկավարի մոտ գրաս: Դա նշանակում է, որ մրանց մուտքը Ռուսաստանի տարածք արգելված է ինչ առավ:

Ռաֆասանջանի մրցակիցը

Իրանի հոգեւոր առաջնորդ ալաթոլլա Ալի խամենեյի հորդորով Պահադանների խորհուրդը երեկ մինչ այդ «որակազրկված» նախագահության երկու թեկնածուների թուլարել է մասնակցել հունիսի 17-ին կայանալի նախագահական ընտրություններին: ԻՌՆԱ գործակալության համաձայն, կրթության նախկին նախարար Մուսաֆա Մոհինը եւ գործող փոխնախագահ Մոհսեն Մեհրաբիզադեն կմասնակցեն ընտրություններին: Փաստորեն լուրջ այլընտրանք է առաջանում Իրանի նախկին նախագահ Ռաֆասանջանի համար, որը ցանկություն ունի երրորդ անգամ սանձնելու նախագահի յառաջնորդ: Բարեփոխականի համարավ ունեցող Մոհինը կարող է լուրջ այլընտրանք լինել:

Չորի Բալայանը Բրինդիզիում ձեռքազատվել

եւ 5 ժամ անց ազատ է արձակվել Հայաստանը նոսա է հղել Իսախանյան

Երեկ, երբ «Կիլիկիա» նավը հանգրվանել էր Իսախանյանի հարավի նավահանգիստներից Բրինդիզիում, այդ երկրի ոստիկանությունը ձեռքազատվել է գող, հրադարակախոս Չորի Բալայանին եւ նավադեպոս Կարեն Բալայանին: Հինգ ժամ տեղական ոստիկանությունում յախվելուց հետո նրանք ազատ են արձակվել:

Տարիներ առաջ ադրբեջանական իշխանությունների յախանցով Չորի Բալայանի անունը մեղավել էր Ինտերպոլի հետախույզողների ցուցակի մեջ: Բալայանի իշխանությունները անսածի միջոցով կարողացել էին կազմակերպությունը հանգրվել եւ Բալայանին վերադրել մի Եւրո մեղադրանքներ: 2001 թ. ՀՀ

արտգործնախարարության ջանքերով հնարավոր էր եղել նրա անունը հանել հետախույզողների ցուցակից:

Բրինդիզի նավահանգստում տեղի ունեցածը ղեկ է համարել թյուրմաջություն: Համենայն դեպս, Իսախանյան Հայաստանի դեսպանության եւ Հայաստանի արտգործնախարարության անհրաժեշտ ֆայլեր ձեռնարկելու Եւրոպայում եղող ազատ են արձակվել: Բալայանների ձեռքազատված անձնությունը յառաջնական տեսանքը նոսա էր հղել Հոռուին: Ենթադրվում է, որ Բալայանների ձեռքազատված կասարկել է Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի սարաններով:

«Ազգին» հաջողվեց հետախույզական հասցեակցել այստեղանների հետ, որոնց նավը Բրինդիզիի ափերից հեռացել էր այժմ լողում էր Արհմեդի ծննդավայր Սիրակուզա նավահանգստի ուղղությամբ: Նավադեպոս ասաց, որ Բրինդիզիի ոստիկանադեսը ներողություն է խնդրել ներկայում, որ այս հարցում մեղավոր են Ադրբեջանն ու Թուրքիան: Ինտերպոլի գլխավոր ֆարսուղար զանգահարել է եւ հրամայել ազատ արձակել, ֆանի որ Չորի Բալայանը վերջնականապես եւ վարդուց հանված է «Կարմիր ֆարսից»: Գլխավոր ֆարսուղարն ասել է, որ մամն ձեռքազատվածություններով հարկված է հասցվում Ինտերպոլի հեղինակությամբ:

Այսօր գործարկվում է Բաբու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղը

Թուրքիայի նախագահը Բաբուում

«Ֆոտոլուր» գործակալության տրամադրած արխիվային այս լուսանկարը 2002թ. սեպտեմբերի 18-ից է, երբ Ադրբեջանի Սանգաչալ բնակավայրում 1760 կմ երկարությամբ Բաբու-Ջեյհան նավթամուղի առաջին խողովակն էր տեղադրվում: 3,2 միլիարդ դոլար արժողությամբ նավթամուղը լուրջ այլընտրանք կարող է լինել միջին-արեւելյան եւ ռուսաստանյան էներգետիկներին:

Բաբու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղի գործարկման յառաջնական արտոդրությունը մասնակցելու համար երեկ Անկարայից Բաբու է ուղևորվել Թուրքիայի նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերը: Ենթադրվում է, որ արտոդրությանը կմասնակցեն նաեւ Ղազախստանի նախագահ Նուրտոլան Նազարբաեւն ու Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին, որոնց, ինչ խոսք, նաեւ Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ Սեզերը կունենա երկկողմ հանդիպումներ:

Հասցեակցված է, որ մինչ Սեզերն ուղևորվում էր Բաբու, անգլիական «Ֆայնեցըլ թայմս» թերթը հարկ համարեց գրել. «Բաբու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղն ահաբեկիչների նշանառության հավանական թիրախն է»:

Հիմոթեկային վարկավորման խնդիրները երեկ Բնարկեցին անժամ գույքի կադաստրի կոմիտեի, առևտրային բանկերի և միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչները «Ամենօր-Մարիո» հյուսանոցում: Սեմինարի բացման ժամանակ անժամ գույքի կադաստրի ղեկավար կոմիտեի նախագահ Մանուկ Վարդանյանը, անդրադառնալով հիմոթեկային վարկավորման կայաց-

կավորման համակարգը կայացել է ղեկավար սուբսիդավորման շնորհիվ, ինչն այժմ դադարել է և անհնար է արժեքի և անհնար է արժեքի ինչ որոշում է եուկան: Իսկ եվրոպական անժամ գույքի եուկայի ծավալները հսկայական են: Բնակարանային և ոչ բնակարանային ֆոնդը կազմում է 1,3 տրիլիոն դոլար, որը արժեքի անժամ է 7,5-8 տոկոսով: Սեմինարի ժամանակ Բնարկեցի հարցերի կադաստրային կա-

ծարձ գույքը, աղյուս բռնագանձման ժամանակ գույքը գնահատելու է անկախ գնահատող: Բաղադրարկող նույնպես ղեկավար է իրավունք ունենալ իր գույքը օտարելու և վճարելու բանկի դարձել կամ դարձել նոր սեփականատեր: Կադաստրային կայացումը փոխանցելու համաձայնությամբ փոխանցելու համար, ըստ Մանուկ Վարդանյանի, առկա է, սակայն առավել մեծ դիսկոնտոն է և փառաբանները, ֆանի որ եթե բան-

Բանկերի և ֆադաբանների ռիսկերը հիմոթեկայի փաթեթում հավասարակշռվում են

Մանուկ Վարդանյանը անալիզի է անց կատարում հիմոթեկային վարկերի ռիսկերը: Նա ներկայացրեց նաև անժամ գույքի ոլորտում վերջին տարիներին արձանագրված ճեղքաբեր փաստը մի քանի տեղեկություններ կադաստրի առավանգանքի, վարձակալության, գրավորման և այլ գործարքների ծավալների աճի, ինչպես նաև գործարքների աշխարհագրական ընդլայնման հետ: Միաժամանակ կադաստրի կոմիտեի նախագահը նշեց, որ հիմոթեկայի կայացմանը խոչընդոտում է հողահատկացման ոչ թափանցիկ կարգը, ինչի ղեկավարում օտարերկրացիները կան համայնային գների ու մասնավոր հողերի գների միջոց արձանագրվում են լուրջ արժեքներ: Բացի այդ, կայացած չէ աղյուսավորման համակարգը, խնդիրներ կան կադաստրի գույքի գնահատման հետ: Հիմոթեկային վարկավորման եվրոպական և իր երկրի փորձը ներկայացրեց ներկայացրեց «Սվիդուր-վեյ» Բանկի նախագահը Թադևոսյանը: Բացի այդ, կայացած չէ աղյուսավորման համակարգը, խնդիրներ կան կադաստրի գույքի գնահատման հետ:

Կայացումը փոխանցելու համար, ըստ Մանուկ Վարդանյանի, առկա է, սակայն առավել մեծ դիսկոնտոն է և փառաբանները, ֆանի որ եթե բանկերը կարող են որոշ միջոցներ կորցնել, աղյուս ֆադաբանները՝ զրկվել անժամ գույքից և հայտնվել փողոցում: Հետևաբար, փորձ է արվել հավասարակշռել այդ ռիսկերը: Տեղեկացվեց նաև, որ անցյալ տարի բանկերը շուրջ 6 մլրդ դոլարի մոտ 3,5 հազար հիմոթեկային վարկեր են հաշվել: Մանուկ Վարդանյանը նշեց, որ հիմոթեկային վարկերի մի քանի խնդիրներ լուծված են: Լուծված կարիք ունեցող գլխավոր խնդիրը երկարաժամկետ և եղանակաչափով ունենալ է, որն իրականացվելու է գերմանական բանկերի աջակցությամբ: Ըստ Մանուկ Վարդանյանի, վերջին երկու-երեք տարիներին կադաստրի կոմիտեի բավականին աշխատանքներ են կատարվում հասարակական փոփոխությունների փաթեթում մասնավորապես ներմուծվում է գույքային նոր կառուցողական իրավունքը: Այնուհետև նույն իրավական հարթության մեջ են բերվում հողը և շինությունը, սրվում է անժամ գույքի նոր սահմանում: Նոր առաջացող գույքում հստակ նշվում է, որ է սեփականության օբյեկտը և հիմոթեկայի առարկան: Դա հողի բաժնային սեփականության իրավունքն է: Կարգավորվել են նաև բանկերի բարձրագույն արտադրանքային կարգով գույքի ձեռքբերման և մյուս խնդիրները: Մյուս կողմից, ըստ կոմիտեի նախագահի, որոշ չափով հավասարության մասն է դրվելու բանկերի և ֆադաբանների միջոց: Հաշվի առնելով, որ եթե վարկը չի մարվում, բանկն իրավունք ունի արտադրանքային կարգով ձեռք բերելու ան-

կերը կարող են որոշ միջոցներ կորցնել, աղյուս ֆադաբանները՝ զրկվել անժամ գույքից և հայտնվել փողոցում: Հետևաբար, փորձ է արվել հավասարակշռել այդ ռիսկերը: Տեղեկացվեց նաև, որ անցյալ տարի բանկերը շուրջ 6 մլրդ դոլարի մոտ 3,5 հազար հիմոթեկային վարկեր են հաշվել: Մանուկ Վարդանյանը նշեց, որ հիմոթեկային վարկերի մի քանի խնդիրներ լուծված են: Լուծված կարիք ունեցող գլխավոր խնդիրը երկարաժամկետ և եղանակաչափով ունենալ է, որն իրականացվելու է գերմանական բանկերի աջակցությամբ: Ըստ Մանուկ Վարդանյանի, վերջին երկու-երեք տարիներին կադաստրի կոմիտեի բավականին աշխատանքներ են կատարվում հասարակական փոփոխությունների փաթեթում մասնավորապես ներմուծվում է գույքային նոր կառուցողական իրավունքը: Այնուհետև նույն իրավական հարթության մեջ են բերվում հողը և շինությունը, սրվում է անժամ գույքի նոր սահմանում: Նոր առաջացող գույքում հստակ նշվում է, որ է սեփականության օբյեկտը և հիմոթեկայի առարկան: Դա հողի բաժնային սեփականության իրավունքն է: Կարգավորվել են նաև բանկերի բարձրագույն արտադրանքային կարգով գույքի ձեռքբերման և մյուս խնդիրները: Մյուս կողմից, ըստ կոմիտեի նախագահի, որոշ չափով հավասարության մասն է դրվելու բանկերի և ֆադաբանների միջոց: Հաշվի առնելով, որ եթե վարկը չի մարվում, բանկն իրավունք ունի արտադրանքային կարգով ձեռք բերելու ան-

«Տակածխախոտային խնդիրը հանրային հնչեղություն ունի»

Ծխելու հետևանքով աշխարհում սարկելան 5 մլն մարդ է մահանում

Ծխելու համաճարակը հանրության առողջության գլխավոր սպառնալիցներից է, որի դեմ այսօր տալիս է ամբողջ աշխարհը: Հանրային առողջության հայկական ալյանսը (ՀԱՀԱ) և բժշկական համալսարանի ուսանողական խորհրդարանը երեկ «Աղյուս առանց ծխախոտի» նշանաբանով կազմակերպել էին «Մահաբեր» նվիրված մայիսի 31-ին՝ Ծխելու դեմ տալիս համաշխարհային օրվա: Առողջության համաշխարհային կազմակերպության զեյալներով, Հայաստանում ծխախոտի օգտագործման ղեկավարող սարկելան մահանում է մոտ 2000 մարդ՝ 35-69 տարեկան խմբում: Տղամարդկանց քանակը Ծխելու հետևանքով աշխարհում ցուցանվում է (63,7 տոկոս) Հայաստանը եվրոպական սարածաբույսերի քանակը և առաջին տեղը, իսկ Ծխելու հետևանքով մահացության ցուցանիշով (22 տոկոս)՝ երրորդ տեղը, Մոլդովայից և Հունգարիայից հետո:

Լուրջ բժշկական և կրթական հաստատություններում: Բայց թե որքանով են ղեկավարվում այդ կետերը, առայժմ դժվար է ասել: «Ամենադրական վիճակն առողջադասական

Այս ցուցանիշներն անմիջապես բարձր են, ավելի, մինչև 2030 թ. հնարավոր է, որ Ծխելու համաճարակը աշխարհում սարկելան խի 10 մլն կլան: Նման իրավիճակը ենթադրում է լուրջ տալիս, որն առաջին կիրառվում է բազմաթիվ երկրներում: ՀՀ առողջապահության նախարարության և առողջապահության հանրային առողջության ծրագրի համակարգող Ալեքսանդր Բազարյանը հաստատեց ասվածը՝ նշելով, որ հանրային առողջության տալիս հանրային հնչեղություն ունի: Մարտի 2-ից կիրառվում մեջ է մտել ծխախոտի մասին ՀՀ օրենքը, որը ենթադրում է նաև Ծխելու արգե-

կենսոններում է, իսկ կրթական հաստատություններում դեռ մեծ աշխատանք է արվում, նշեց ՀԱՀԱ-ի հանրային առողջության ծրագրի ղեկավար Նարինե Մովսիսյանը: Ձեռնարկման կազմակերպիչները հասուկ ընդգծեցին, որ տեղեկացվածության ցածր մակարդակը ես աս է նույնպես Ծխելու դեմ ավելացմանը: Հանդիմանը ներկայացվեց նաև «Կյանք առանց ծխախոտի» ֆիլմը, որը կցուցադրվի հեռուստեստությամբ: ՎՈՒՄ ԳԵՄՐԱԳՅՆ

Ընթերցողի կարծիք

Արագածի քաղաքը կլինի ճիշտ և իմաստավոր, եթե այնտեղ երդու լուրջ, որ այսուհետև բոլորս գործելու ենք օրենքի սահմանում համապատասխան: Հակառակ դեպքում սպառնում է, որ ես ինձ խաբողների, հարսահարողների, կեղծ ընտրությունների, դատավարությունների և այլ խաբախությունների կազմակերպողների հետ համերաբել եմ: Փաստորեն ինձ համարում են խաբախ:

ՄԵՐԳՈՍ ՄԵՆԵՅՆ ԽԵՄԵՆ

«Տայասանը ղեկ է ձեռքառնում այդ չարիքից»

1-ին էջից
Բացի արտաքին գործընկերներից, դրամի արժեքներում վրա ազդեցություն են բողել նաև ներքին գործընկերները: Մասնավորապես, վերջին 5 տարիներին արձանագրվել են կայուն սննդամթերքի միջավայր և սննդամթերքի աճ, վերջին 7 տարիներին՝ միջին 2 տոկոս արժեքի գնում: Այնուհետև, 2004 թ. կրկին՝ 45 տոկոսով աճել են մասնավոր փոխանցումները, որը նույնպես իր ազդեցությունն է բողել փոխարժեքի վրա: Բանկային համակարգն անցյալ տարի ունեցել է անմիջապես քանակաբարձրություն, որը Կենտրոնական բանկի նախագահը ղեկավարում է: Մասնավորապես, որ բանկերն առողջ են, աշխատում են թափանցիկ և չեն կարող իրենց քաղաքացիներին թափանցիկ վերահսկողից և հասարակությունից: Տիգրան Սարգսյանը կարելու է «Արժույթային վերահսկողության մասին» նոր օրենքի կիրառումը, որը հնարավորություն կտա մոտակա երեք տարիներին նվազեցնել դոլարի գնազվածը և ավելացնել դրամի գնազվածը, այսինքն՝ նվազեցնել Հայաստանի խոցելիությունը: «Կանխիկ գործառնությունների մասին» օրենքն էլ կոչված է վերահսկելու կանխիկ հոսքերը և նվազեցնելու սվերայնությունը: Երրորդ կարևոր օրենքն այս քաղաքացիական փառաբանում է հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված փողերի դեմ տալիս ղեկավարում մասին փաստաթուղթն է:

Սվերային սննդամթերքի ղեկավարումը համար անհրաժեշտ է իրականությունների ֆադաբանական կամքը
«Ազգ» այն հարցին, որ նկատելի ունենալով համախառն ներքին արդյունքի նկատմամբ հարկային եկամուտների գրեթե անփոփոխ մնալը, բավարար են միայն օրենսդրական փոփոխությունները սվերային սննդամթերքի դեմ տալիս ղեկավարում և արդյոք առավել կարևորը իրականությունների ֆադաբանական կամքի առկայությունը չէ՞, Տիգրան Սարգսյանը ղեկավարում է, որ ֆադաբանական կամքն անուշադեմ է դրսևորվում: Դրա համար հարկ է նաև ձեռնարկել հասարակական կարծիք, ըստ որի հարկերը չվճարելու դատարանի երեկոյ է, այլ ոչ թե հակառակը: Այդ դեպքում ֆադաբանական կամքն դրսևորելու ավելի հեշտ կլինի: Տիգրան Սարգսյանը տեղեկացրեց նաև, որ ԿԲ գնահատականով մեր սննդամթերքային սվերայնությունը 35-40 տոկոս է, իսկ կանխիկ քաղաքացիական է 1 մլրդ դոլարից ավելի գումար: Դրա զգալի մասը ներհատկապ է սվերային սննդամթերքի մեջ:

Տիգրան Սարգսյանը տեղեկացրեց նաև, որ ԿԲ գնահատականով մեր սննդամթերքային սվերայնությունը 35-40 տոկոս է, իսկ կանխիկ քաղաքացիական է 1 մլրդ դոլարից ավելի գումար: Դրա զգալի մասը ներհատկապ է սվերային սննդամթերքի մեջ: Փոխանակման կետերի կանխիկ գործառնությունների ծավալներն ավելին են, ֆան բանկերին: Նման երեկոյ աշխարհում չկա: Միևնույն փոխանակման կետերը ղեկավարում են ստասարկել միայն ֆադաբաններին, իսկ փոխանակման միջազգայնորեն ընդունված առավելագույն չափը մեկ անժամ համար 300 դոլարից չի կարող է անցնի: Միևնույն բոլորն են ականատես, թե նրանք ինչպես են հրաժարվում փոխանակել ֆադաբանների գումարները: Անցյալ տարի ԿԲ կատարած սուսուցումների արդյունքում համասարած խախտումներ հայտնաբերվեցին: Փոխանակման կետերը զգուցանվեցին, որ հաջորդ անգամ ավելի խիստ են լինելու նրանց հանդեպ: Սակայն այդպիսի հեշտ դարձյալ հայտնաբերվեցին խախտումներ, ինչը բացառվում է ներդրված ծրագրերից օգտվելու դեպքում: Հենց փոխանակման կետերի աշխատակիցների է ոչ միայն նրանց կյանքի համար դիսկալիս է նման խոտոր գումարների առկայությունը այդ կետերում:

Արտահանողները ղեկ է աղյուսակեն բարձր որակ և արտադրողականության աճ

Այլ ճանապարհ արտահանման զարգացման համար Տիգրան Սարգսյանը չի սեսում: Առաջարկվող սարքերակը, ըստ որի արտահանողներին աջակցելու համար հարկ է անցնել ֆիլմով փոխարժեքի ֆադաբանությունը, կհանգեցնի գների բարձր աճին և ժողովրդի աղյուսացմանը: Սա նշանակում է ժողովրդի հաշվին ղեկավար սուսուցումներում արտահանողներին: Արդյո՞ք արտահանողներն այնքան թափանցիկ կան այնպիսի ցածր արտադրող են աշխատում և 20 տոկոս դրամի արժեքավորումն այնքան ծանր բեռ է, որ ղեկավարումն այդ բեռը դնի ժողովրդի վրա: Այս հարցադրումը կատարեց ԿԲ նախագահը, նշելով, որ խոսքն ընդամենը արտահանողների եկամուտների ուրուակի նվազման մասին է, ինչի ղեկավարում էլ բարձրացվում է ԿԲ ֆադաբանությունը փոխելու հարցը: Ինչ վերաբերում է ներմուծողների կողմից արտահանողների գները չիջեցնելուն, աղյուս ԿԲ նախագահը նշեց, որ եթե նրանց արտահանողները վաճառվում են, բնական է, որ գները չեն իջեցնի: Կենտրոնական բանկը գնահատում թույլ տալու խնդիր չունի: Երբ դա տեղի է ունենում, ավելացվում է փողի գնազվածը: Սակայն այլ խնդիր է, որ եթե ներմուծողները գերազանցված են ստանում, աղյուս նրանք ավելի աս առավել ղեկավարում են:

Վարարած գեղուն խեղդվեցին ուսուցչուհին ու սանը

Չմայած անձրեառաց գարնանը՝ լուրջ հեղեղումներ այս տարի Արցախում չեն եղել: Այդուհանդերձ, գեղի վարարումների գոհ են դարձել երկու հոգի: Մայիսի 18-ին Ասկերանի քաղաքի Ուղյասար գյուղի մոտակայքում, Կարկառ գետն անցնելու ժամանակ, վարար ջրի հոսանքը փել, սարել է նույն գյուղի միջնակարգ դպրոցի 5-րդ դասարանի աշակերտուհի Լիլիթ Միխայելյանին: Դպրոցականներին ուղեկցող ուսուցչուհին՝ Լիլիթ Գրիգորյանը (ծնված 1982 թ.) փորձել է փրկել խեղդվող աշակերտուհուն, սակայն ինքն էլ գոհ է գնացել գեղի փրկած աշակերտին: Աշակերտուհու դիակը փրկարարները հայտնաբերել են նույն օրը՝ դեղի վայրից մոտ հարյուր մետր հեռավորության վրա գտնվող ծանծաղուսում, իսկ ուսուցչուհու դիակը գտնվել է միայն հաջորդ օրը՝ Աղղամի սարածից հասող մասի ծանծաղուսում: Ինչպես «Ազգ» թղթակցին հայտնեցին ԼՂՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվական ծառայությունում, ընթացիկ սարում դա առաջին դեպքն էր ղեկավարում է, իսկ անցյալ տարի նման դեպք հանրապետության սարածիում չի գրանցվել: Կ. ԳԱՐԻՆԵՅՆ

ՁԱՆՈՒԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՄԻԺԻ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արցախի հիմնախնդիրը, ազգային ինֆորմացիոն իրավունքը և լրատվականության ամրապնդման խնդիրները»

-հանուն ազգային և լրատվական հայեցակարգի զարգացման

ՄԻԺԻ-ի կազմակերպած
Զաղափայտական ակումբային լինարկում

30 մայիս 2005, ժամը 17:00-19:00, «Արմենիա Մարիո» հյուրանոց

Մարդու իրավունքների և ժողովրդավարության ինստիտուտ - ՄԻԺԻ հայաստանյան ոչ կառավարական կազմակերպությունը՝ որոշեց ակտիվ ֆալափայտական կառույց, մատուցել կարևորել է ազգային-լրատվական նշանակություն ունեցող հիմնախնդիրների շուրջ հանրային լինարկումների անցկացումը, հանդես է եկել որոշեց մեր ժողովրդի տարբեր խավերի միջև վերջիններիս շուրջ երկխոսություն խթանող գործունեություն:

ՄԻԺԻ-ն համոզված է, որ Հայաստանի ազգային-լրատվական նշանակություն ունեցող խնդիրների շուրջ հանրային լինարկումների անցկացումը, որի միջոցով կարելի է խթանել լինարկումների անցկացումը մեր ժողովրդի շուրջ, ներկայումս, ֆալափայտական շրջանակներից խնդիր դուրս բերումը, խնդիր բազմակողմանի վերլուծությունը, լինարկումն ու երկխոսությունը:

Այս կառավարությանը ՄԻԺԻ-ն նախաձեռնել է «Արցախի հիմնախնդիրը, ազգային ինֆորմացիոն իրավունքը և լրատվականության ամրապնդման խնդիրները. հանուն ազգային և լրատվական հայեցակարգի զարգացման» խորագրով ֆալափայտական ակումբային լինարկում: Զինարկումը կայանալու է մայիսի 30-ին, ժամը 17:00-19:00, «Արմենիա Մարիո» հյուրանոցի «Տրդատ Երրորդ» դահլիճում:

Զաղափայտական ակումբային լինարկումը լինելու են զրույցի հիմնական մասնակիցներ, որոնք կհանդիսանան կլոր սեղանի շուրջ հիմնական ելույթ ունեցողները, նաեւ լինելու են ազգային-լրատվական, որոնք կկազմեն լրատվական են հնարավորություն կունենան հանդես գալու հարցերով ու լինարկումներով:

Զաղափայտական ակումբային լինարկումն հետ համատեղ կկազմակերպվի նաեւ Արցախի թեմայով լրատվականների ցուցահանդես:

Մուտքն ազատ է բոլոր ցանկացողների համար

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱԳՐՈՒՄՆԵՐԸ

- Արցախի հիմնախնդիրը՝ իբրեւ ազգային ինֆորմացիոն իրավունքի հիմնախնդիր
- Ինչ է ժողովրդի, հասարակության, ազգի լրատվականության հիմնահարցը լինելու իմաստով
- Ինչ են ՀՀ լրատվական մարմինների դիրքորոշումները Արցախի հիմնախնդրի լինարկում, և ինչպիսիք կլինեն դրանց հետեւանումները

ԲԱՆԱԿԵՏԻ ՀՐԱՎԻՐՅԱԼ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

1. Արմինե Առաքելյան - ՄԻԺԻ-ի նախագահ
2. Մանվել Սարգսյան - ԼՂՀ նախագահի խորհրդակցական
3. Արաբիկ Գրիգորյան - նախարարության ներկայացուցիչ
4. Արմեն Ռուսաստանյան - ԱԺ արտաքին հարաբերությունների մատակարար հանձնաժողովի նախագահ
5. Պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչ
6. Հրանուհի Խաչատրյան - ազգագրագետ
7. Հայկ Դեմիրճյան - ԵՊՀ, լրատվական գիտությունների թեկնածու
8. Իգոր Մուրադյան - ֆալափայտական, Լոնդոնի միջազգային ռազմավարական հետազոտությունների ինստիտուտի անդամ
9. Խաչիկ Գալստյան - ֆալափայտական, ԵՊՀ
10. Ալեքսանդր Մանասյան - ակադեմիկոս, «Զաղափայտական հետազոտությունների ակադեմիա» -ի նախագահ
11. Կիրո Մանուկյան - Հայ դասի հանձնախմբի հայաստանյան գրասենյակի ղեկավար
12. Սուրեն Զոլյան - ֆալափայտական, Վ. Բրյուսովի անվան օտար լեզուների ինստիտուտի ռեկտոր
13. Անուշ Արմենյան - լրատվականության ղեկավար, Պրոֆեսոր
14. Ահարոն Աղիբեկյան - սոցիոլոգ, «Սոցիոմետր» անկախ սոցիոլոգիական կենտրոնի սեփական
15. Սիմոն Կասաբեկյան - Մեկնակցի զարգացման և ռազմավարության հայկական կենտրոնի սեփական
16. Ժիրայր Սեֆիրյան - «Ազատագրված տարածքների լրատվականություն» հասարակական նախաձեռնության համակարգող
17. Կարինե Դանիելյան - «Կայուն զարգացման» ՀԿ նախագահ

Մարդու իրավունքների և ժողովրդավարության ինստիտուտ - ՄԻԺԻ
Երևան, 18 մայիսի 2005

ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը մայիսի 24-ի նիստում որոշեց հաստատել «Դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների կողմից վճարահաշվարկային ծառայությունների հաշվառման կարգը», «ՀՀ տարածքում չեկերի թողարկման, ստասարկման և ցրահատության կարգը», «ՀՀ տարածքում վճարային գործիքների ստասարկման և (կամ) իրացման (տարածման) սեղանակցման վերաբերյալ կարգը», «Դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների լինարկումները, մասնաձյուղերի հաշվառումը, գործունեության կարգավորումը, ղեկավարների որակավորումը» կանոնակարգ 16-ը և «Վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի որոշույթի և լինարկում իրականացնող կազմակերպությունների լինարկումները, մասնաձյուղերի հաշվառումը, ղեկավարների որակավորումը» կանոնակարգ 17-ը: Փոփոխություններ և լրացումներ կատարվեցին «Արտաքին լրատվականության գործառնությունների լինարկումները և կարգավորումը» կանոնակարգ 10-ում:

Խորհուրդը համաձայնություն ձևեց «Արդիտիկոնվեցիայի» ՓԲԸ «Արտաքին» մասնաձյուղի գործունեության վայրի փոփոխությանը՝ Բ. Արտաքին, Արցախի Մեծի փողոց, թիվ 8 հասցեով: Խորհրդի որոշմամբ գրանցվեց «Հայկաթ» բանկ ՓԲԸ-ի «Երեբունի» մասնաձյուղի գործունեության դադարեցումը:

Խորհուրդը որոշեց արտաքին լրատվականության գործառնություններ իրականացնելու լինարկումներ տրամադրել անհատականներին Սամվել Ամիրջանյանին և Գուրգեն Մելիքյանին: Ուժը կորցրած է ճանաչվել արտաքին լրատվականության գործառնություններ իրականացնելու թիվ 111 լինարկումը:

ԿԲ խորհուրդը որոշեց հրատարակել «ՀՀ ԿԲ սեղանակցի» ամսական լրատվականի 2005 թ. առաջին ամսվա համարը:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Արցախյան ինֆորմացիոն հասարակությանը և ժողովրդավարական կառավարմանը ծառայող
Support to Information Society and Democratic Governance Programme

Լրագրողական աշխատանքների մրցույթ

ՄԱԿ-ի զարգացման ծառայողը և Երևանի մամուլի ակումբը հայաստանում են առողջադատության և կրթության ոլորտներում կոռուպցիոն երեւոյթների վերաբերյալ լրագրողական հրատարակումների (հոդվածներ, վերլուծություններ, հետախուզություններ) մրցույթ, որի նպատակը կոռուպցիայի թեմային անդրադարձող լրագրողներին խթանելն է:

Լրագրողները մտնել են ներկայացնելու նվազագույն թեմայով 2003 թվականի նոյեմբերի 1-ից մինչև 2005 թվականի հուլիսի 1-ը տարածված կամ ցանցային լրագրողներին հրատարակված առնվազն երեք նյութ:

Նյութերն ընդունվում են Երևանի մամուլի ակումբում՝ մինչև հուլիսի 5-ը:

Մրցանակաբաշխությունը կկայանա հուլիսի 18-ին:

Հասցե՝ Երևան, Ղազար Փարոյեցի 9բ:
Հեռախոս՝ 53-00-67, 53-35-41

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենել»-ը հայաստանում է բաց մրցույթ կայանային սարավորումների մատակարարման համար

1. Ռեգիստր	ՅԱԲԵ-ՍԻ	10 հաս
2. Ռեգիստր	ՅԱԲԵ-Վ	20 հաս
3. Ստուգող սար	ՍՕ-ՅԱԲԵ	1 հաս

Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես Հայաստանի Հանրապետության, այնպես էլ արտասահմանյան կազմակերպությունները:

Ներկայացված հայտերը կզննվեն «Արմենել» ՀԳ ՓԲԸ-ի սեղանակցի մրցույթային հանձնաժողովը: Հաղթողին որոշելու կարգը (զննահասման չափանիշները, մրցույթին մասնակցելու անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը, անհրաժեշտ որակաստիճանական չափանիշները, վճարումների կարգը, մրցույթում ծածկագրերի կիրառման կարգը) նկարագրված է մրցույթի կանոնակարգում:

Հայտում անհրաժեշտ է ներկայացնել հետևյալ փաստաթղթերը.

- մասնակցության երաշխիք,
- համաձայնության աղյուսակ,
- զնային առաջարկ:

Մրցույթի կանոնակարգին ծանոթանալու և դրա դաստեղծելու սահմանում, ինչպես նաեւ հայտերը ներկայացնելու համար Երևանի քաղաքում անձինք կարող են դիմել 2005 թ.-ի մայիսի 25-ից մինչև հունիսի 27-ը՝ յուրաքանչյուր աշխատանքային օր, ժամը 10:00-ից 16:00-ը հետեւյալ հասցեով. «Արմենել» ՀԳ ՓԲԸ, Ահարոնյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ.՝ 374 10 28-70-66:

Մրցույթի հայտերի բացման նիստը տեղի կունենա 2005 թ.-ի հունիսի 30-ին, ժամը 11:00-ին հետեւյալ հասցեով. «Արմենել» ՀԳ ՓԲԸ, 375014, Երևան, Ահարոնյան 2, 4-րդ հարկ, 430 սենյակ, իսկ մրցույթի հայտերն ամփոփելու նիստը՝ 2005 թ.-ի հուլիսի 6-ին, ժամը 15:00-ին նույն հասցեով:

Հաղթող ճանաչված մասնակցի (ներ) և «Արմենել» ՀԳ ՓԲԸ-ի միջև լրատվականագիր կվճարվի 90 (իննսուն) օրյա ժամկետում:

«Արմենել» ՀԳ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենել»-ը հայաստանում է բաց մրցույթ բաժանորդային ցանցերի անհրաժեշտ գործիքների, չափիչ սարերի և բաժանորդային ցանցերի Երևանում համար անհրաժեշտ նյութերի մատակարարման համար:

1. Օսցիլոգրաֆ CI-64A (կամ CI-65A)	14 հաս
2. Չափիչ սար (զնային) PKM- 105	40 հաս
3. Չափիչ սար (զնային) Reis 205/1	20 հաս
4. Կարելային փնտիչ	15 հաս
5. Կարգավորման գործիք MKC- PC4 073023 ՍԻ	48 հաս
6. Կարգավորման գործիք PC-14 ռելեի PC4 073021 ՍԻ	44 հաս
7. Կարգավորման գործիք PC-14 ռելեի 11 - 2141	120 հաս
8. Կարգավորման գործիք PC-14 ռելեի 11 - 217	120 հաս
9. Կարգավորման գործիք PC-14 ռելեի M11 - 37	40 հաս
10. Բաշխիչ սուսի KPT 10x2	1000 հաս
11. Բաժանորդային արկղ ՅԿԴ 10x2	1000 հաս
12. Բաժանորդային արկղ ՅԿԴ - 20x2	1000 հաս

Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես Հայաստանի Հանրապետության, այնպես էլ արտասահմանյան կազմակերպությունները:

Ներկայացված հայտերը կզննվեն «Արմենել» ՀԳ ՓԲԸ-ի մրցույթային հանձնաժողովը: Հաղթողին որոշելու կարգը (զննահասման չափանիշները, մրցույթին մասնակցելու անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը, անհրաժեշտ որակաստիճանական չափանիշները, վճարումների կարգը, մրցույթում ծածկագրերի կիրառման կարգը) նկարագրված է մրցույթի կանոնակարգում:

Հայտում անհրաժեշտ է ներկայացնել հետևյալ փաստաթղթերը.

- մասնակցության երաշխիք,
- համաձայնության աղյուսակ,
- զնային առաջարկ:

Մրցույթի կանոնակարգին ծանոթանալու և դրա դաստեղծելու սահմանում, ինչպես նաեւ հայտերը ներկայացնելու համար Երևանի քաղաքում անձինք կարող են դիմել 2005 թ.-ի մայիսի 25-ից մինչև հունիսի 27-ը՝ յուրաքանչյուր աշխատանքային օր, ժամը 10:00-ից 16:00-ը հետեւյալ հասցեով. «Արմենել» ՀԳ ՓԲԸ, Ահարոնյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ.՝ 374 10 28-70-66:

Մրցույթի հայտերի բացման նիստը տեղի կունենա 2005 թ.-ի հունիսի 30-ին, ժամը 11:00-ին հետեւյալ հասցեով. «Արմենել» ՀԳ ՓԲԸ, 375014, Երևան, Ահարոնյան 2, 4-րդ հարկ, 430 սենյակ, իսկ մրցույթի հայտերն ամփոփելու նիստը՝ 2005 թ.-ի հուլիսի 6-ին, ժամը 15:00-ին նույն հասցեով:

Հաղթող ճանաչված մասնակցի (ներ) և «Արմենել» ՀԳ ՓԲԸ-ի միջև լրատվականագիր կվճարվի 90 (իննսուն) օրյա ժամկետում:

«Արմենել» ՀԳ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն